

Pomoc medyczna dla Ukraińców - NFZ wyjaśnia, kto jest uprawniony

Kto jest uprawniony do świadczeń medycznych na mocy specustawy, w jaki sposób świadczeniodawcy mają weryfikować te uprawnienia - to jedne z kwestii, które wyjaśnia w poniedziałek na swojej stronie internetowej Narodowy Fundusz Zdrowia. Odnosi się również do opieki POZ i refundacji leków.

NFZ wydał pięć komunikatów, w których wyjaśnił kwestie prawne i odpowiedział na wątpliwości dotyczące udzielania pomocy medycznej przez świadczeniodawców dla obywateli Ukrainy na mocy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Przepisy weszły w życie 12 marca 2022 roku, z mocą obowiązywania od 24 lutego 2022 roku.

Fundusz przypomniał, że specustawa przyznaje prawo do świadczeń medycznych, refundacji leków i zaopatrzenia w wyroby medyczne obywatelom Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z agresją Rosji, na analogicznych zasadach, jakie przysługują ubezpieczonym. Ponadto przyznaje prawo do świadczeń medycznych udzielanych przez świadczeniodawców, na podstawie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, oraz przez apteki, na podstawie umów na realizację recept, zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia.

NFZ przekazał, że do świadczeń medycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami uprawnieni są: obywatele Ukrainy i nieposiadający obywatelstwa ukraińskiego małżonkowie obywateli Ukrainy - wszyscy ci, którzy bezpośrednio przekroczyli granicę polsko-ukraińską, jak również obywatele Ukrainy z Kartą Polaka (nie musieli przekroczyć bezpośrednio granicy Polski z Ukrainą) oraz najbliżsi rodziny obywatela Ukrainy z Kartą Polaka. Uprawnienia dotyczą osób, które przybyły do Polski od 24 lutego 2022 roku, w tym dzieci urodzone już w Polsce w dwóch pierwszych przypadkach.

"Uprawnienia do świadczeń medycznych na mocy specustawy nie przysługują osobom, które przed 24 lutego 2022 roku przebywały legalnie w Polsce na podstawie zezwoleń pobytowych lub miały status uchodźcy, lub złożyły wniosek o uzyskanie takiego statusu" - zaznaczył NFZ.

Fundusz uściślił, że do "najbliższej rodziny" zaliczyć można: małżonka, wstępnych (rodzice, dziadkowie), zstępnych (dzieci, wnuki), rodzeństwo, powinowatych w tej samej linii lub stopniu (zięć, synowa, teść, teściowa, szwagier, bratowa, pasierb), osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu.

Równocześnie NFZ wyjaśnił, że wszystkim uprawnionym przysługuje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, udzielonych w Polsce, na analogicznych zasadach i analogicznym zakresie, jak osoby ubezpieczone w Polsce z wyjątkiem jednak leczenia uzdrowiskowego, rehabilitacji uzdrowiskowej, prawa do leczenia za granicą, zwrotu środków za leczenie za granicą na podstawie dyrektywy "transgranicznej". Przysługuje im również prawo do produktów leczniczych w ramach programów zdrowotnych Ministerstwa Zdrowia oraz prawo do szczepienia przeciwko COVID-19, testy w kierunku koronawirusa (antygenowe i PCR) oraz leczenie związane z COVID-19, a dzieciom - szczepienia ochronne w ramach kalendarza szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych - PSO na 2022 r.)

Wszystkie te świadczenia - jak przypomniał NFZ - udzielane są uprawnionym bezpłatnie. Finansuje je budżet państwa za pośrednictwem Narodowego Funduszu Zdrowia.

Uprawnienia do świadczeń medycznych przysługujących na mocy specustawy obywatel Ukrainy straci, gdy wyjedzie z Polski na dłużej, niż miesiąc.

Fundusz przekazał także, że również osobom, których nie obejmuje specustawa, a które znalazły się w Polsce w wyniku wojny w Ukrainie - czyli obywatelom Ukrainy zamieszkałym w Ukrainie przed 24 lutego 2022 roku i członkom

ich rodzin, obywatelom państw trzecich i bezpaństwowcom, którzy przed 24 lutego 2022 roku korzystali w Ukrainie z ochrony międzynarodowej (uchodźcy) i członkowie ich rodzin, jak również obywatelom państw trzecich i bezpaństwowcom, którzy przebywali w Ukrainie przed 24 lutego 2022 roku na podstawie zezwolenia na pobyt stały, i nie mogą bezpiecznie wrócić do swojego państwa - przysługuje opieka medyczna.

Jeśli chodzi o weryfikację uprawnień, po wejściu w życie specustawy, może się ona odbywać dodatkowo na podstawie: specjalnego numeru PESEL nadawanego obywatelom Ukrainy, e-dokumentu (osoby pełnoletnie, które zarejestrują się w gminie i zostanie nadany im numer PESEL oraz założą profil zaufany, mogą aktywować e-dokument poświadczający status osoby uprawnionej), wydruku potwierdzenia utworzenia profilu zaufanego osoby uprawnionej (zawiera: imię i nazwisko, numer PESEL).

NFZ przekazał również, że "świadczenia udzielone osobom uprawnionym należy sprawozdzać przez komunikaty sprawozdawcze NFZ (konkretnie komunikat SWIAD), najwcześniej łącznie z rozliczeniem świadczeń z marca 2022 roku".

Równocześnie fundusz odniósł się do opieki POZ w kontekście przepisów specustawy zaznaczając, że osoba uprawniona do świadczeń z mocy specustawy może korzystać z takiej opieki na zasadach osoby spoza listy aktywnej danego świadczeniodawcy.

"Świadczenia udzielone osobom uprawnionym na podstawie specustawy, w tym udzielone od 24 lutego do 11 marca 2022 roku, należy sprawozdzać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 320, z późn. zm.), z zastosowaniem komunikatów sprawozdawczych NFZ, najwcześniej łącznie z rozliczeniem świadczeń z marca 2022 roku" - zaznaczono.

Fundusz podkreślił również, że refundowane recepty i wyroby medyczne przysługują osobom uprawnionym z mocy specustawy na analogicznych zasadach, jak ubezpieczonym.

"(...)Aby udzielić świadczenia rzeczowego (zaordynowanie leku przez wypisanie recepty) należy zweryfikować uprawnienie pacjenta i odnotować to uprawnienie w dokumentacji medycznej. Zasady wystawiania recept są tożsame do zasad dla obywateli UE z prawem do świadczeń z zastrzeżeniem identyfikatora, który przyjmie wartość zależną od dokumentu, którym osoba uprawniona z mocy specustawy będzie się legitymowała. Recepta refundowana dla dziecka nieposiadającego dokumentu tożsamości może być wystawiona w przypadku, gdy możliwe jest wskazanie opiekuna, który spełnia warunki dotyczące rodzajów dokumentów potwierdzających tożsamość" - napisał NFZ.

Zaznaczył dalej, że recepta wystawiona dla osoby uprawnionej na podstawie specustawy musi zawierać kod IN. Wystawia się go pacjentom innym niż ubezpieczeni, którzy mają prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej.

"Osoba uprawniona z mocy specustawy, która nie ma nadanego specjalnego numeru PESEL, której receptę elektroniczną wystawia osoba uprawniona w Polsce, powinna otrzymać wydruk informacyjny z naniesionym kluczem dostępu dodatkowo przedstawionym w postaci kodu kreskowego, który pozwoli osobie realizującej receptę na odczytanie recepty z elektronicznej platformy SIM (P1)" - podkreślił fundusz.

Pacjent realizuje taką receptę z kodem IN, podobnie jak w przypadku obywateli UE z prawem do świadczeń, z zastrzeżeniem braku obowiązku posiadania karty EKUZ lub poświadczenia NFZ.

"Nie ma potrzeby kopiowania/skanowania dokumentu potwierdzającego uprawnienia" - zapewnił NFZ.

Informacja NFZ